

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Taffeh, Trajanus, en de frisdrankautomaat

Jonge, C.C. de

Citation

Jonge, C. C. de. (2017). Taffeh, Trajanus, en de frisdrankautomaat. *Rmo Magazine. Uitgave Van De Vriendenvereniging Van Het Rijksmuseum Van Oudheden*, 44, 34. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/54778>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/54778>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

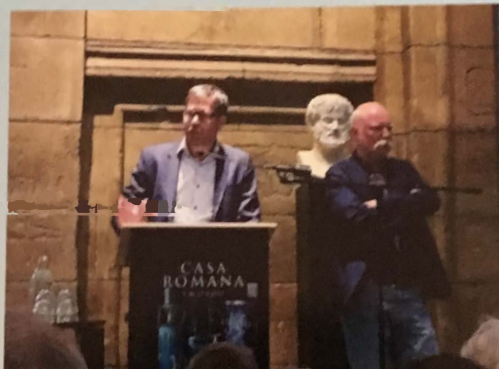
Casper de Jonge

Casper de Jonge is universitair docent Griekse taal- en letterkunde aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit Leiden. Zijn onderzoek richt zich op de klassieke retorica en literatuurtheorie en op contacten tussen Griekse en Romeinse auteurs in Rome. Op dit moment leidt hij het NWO VIDI project *Greek Literary Criticism and Latin Literature* (2014-2018). Met Hugo Koning organiseert hij jaarlijks de Ken Uw Klassieken! Pubquiz in de Tempelzaal. Met Piet Gerbrandy publiceerde hij een vertaling van Aristoteles' *Poëtica* (Groningen: Historische Uitgeverij 2017), die in het Rijksmuseum van Oudheden werd gepresenteerd.

Taffeh, Trajanus, en de frisdrankautomaat

Een regenachtige zondagmiddag in het midden van de jaren tachtig. Met mijn oudere broer en mijn vader wandel ik, zeven jaar oud, door de donkere gangen van het Rijksmuseum van Oudheden. Het spannendste onderdeel van de collectie hebben we helaas al achter ons gelaten: de mysterieuze Taffeh-tempel, waarin een klein jongetje zich zo bij zonder goed kan verstoppen. Nu bewegen we ons langzaam in de richting van het andere

hoogtepunt van ons bezoek: de frisdrankautomaat op de eerste verdieping, waar we even zullen uitrusten — de machine vraagt een kwartje voor een bekertje sinas. Mijn broer en ik hebben braaf geluisterd naar papa's uitleg over mummies, zwartfigurige vazen en het Egyptische nijlpaardbeeldje, maar nu slaat de meligheid toch langzaam toe. In een uiterste poging onze aandacht vast te houden begint mijn vader nadrukkelijker te gebaren. We staan voor het marmeren beeld van keizer Trajanus. Papa wijst met zijn vinger op het rijkelijk versierde harnas: de griffoenen, Mars, en natuurlijk zijn twee zonen, Romulus en Remus. En dan gebeurt het. Uit de luidsprekers klinkt een zware, barse stem: 'Wil die meneer op de eerste verdieping van dat harnas afblijven?!' Mijn broer en ik schrikken; maar zodra we begrijpen dat we door bewakingscamera's worden gevolgd, barst het gegiechel los. Mijn vader trekt ons mee naar de frisdrankautomaat en beëindigt kort daarna het museumbezoek. Volgende week een nieuwe poging.

Ruim dertig jaar later kom ik nog steeds regelmatig in het Rijksmuseum van Oudheden. De frisdrankautomaat is vervangen door een bruisend museumcafé, de donkere gangen zijn prachtig verlicht, maar sommige dingen veranderen

gelukkig nooit: de tempel, het nijlpaardje, en natuurlijk het Trajanusbeeld. De familiebezoekjes aan het museum blijken niet helemaal zinloos te zijn geweest. Ik ben weliswaar geen archeoloog geworden, maar als universitair docent Grieks mag ik nog steeds van de Leidse collectie genieten; en ik constateer met veel genoegen dat het museum en de universiteit uitstekend samenwerken. Zo krijgen studenten

klassieke talen college in het museum, waar ze inscripties lezen en mythische afbeeldingen op Etruskische spiegels interpreteren. Op hun beurt verzorgen studenten weer museumrondleidingen voor gymnasiumleerlingen. Dit voorjaar reisde een grote groep classici af naar Campanië: hoe leerzaam en inspirerend voor een student klassieke talen om in Pompeï, Paestum en Herculaneum te worden begeleid

door conservator Ruurd Halbertsma! Toen Piet Gerbrandy en ik onlangs onze vertaling van Aristoteles' *Poëtica* in de Tempelzaal presenteerden, was de filosoof zelf aanwezig: naast ons stond de buste van Aristoteles die de Griekse president vorig jaar aan het museum heeft geschonken. Het decor van onze presentatie was natuurlijk ook perfect: de Taffeh-tempel leent zich voor meer dan alleen verstoppertje spelen. Laatst dwaalde ik weer eens door het museum; en daar zag ik opeens, aan de hand van een oudere man, twee kleine meisjes lopen; mijn nichtjes en mijn vader. Ze luisterden stil en aandachtig naar opa's verhalen over mummies, Griekse vazen, en keizer Trajanus. Mijn nichtjes wilden alles weten. En opa was nog even enthousiast als dertig jaar geleden, al bewaarde hij nu wel een eerbiedige afstand tot het keizerbeeld.